

*Олена Валентинівна Крекотень
(Суми, Україна)*

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
(Методика викладання мови та літератури)

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ
ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ
ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТАМИ АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Спеціалістам з вищою технічною освітою нерідко доводиться звертатись до автентичних матеріалів: будь то каталог фірми-постачальника, чи то опис інструмента, чи інструкції з експлуатації імпоротної техніки. Інколи виникає необхідність працювати з Інтернетом, вивчаючи досвід певних країн з поставленої проблеми. Тому успішне виконання такого типу робіт є невід'ємною частиною досвіду, що випускник вищого навчального закладу має здобути, навчаючись. Особливе місце при цьому займає самостійна робота студента під керівництвом викладача.

Багато дослідників в силу прикладного характеру своїх дослідів не могли не робити спроб удосконалити процес самостійної роботи студентів. Цій проблемі присвячена значна кількість загальнотеоретичних і методичних дослідів (Б.П. Єсіпов, І.Я. Лернер, В.Г. Кисіль, Є.Я. Голант, П.І. Підкасистий та ін.), котрі внесли відповідний внесок у вдосконалення методів і форм самостійної роботи і водночас переконливо показали, що окремі аспекти цієї проблеми потребують подальшого вивчення.

Однак в організації самостійної роботи студентів існує чимало проблем. Так, переважна більшість тих, хто вступає до вищого навчального закладу, слабо володіє формами, засобами і методами самостійної пізнавальної діяльності, їм доводиться опановувати нові елементи технології культури розумової праці. Без навичок самостійної роботи, стійкого

прагнення до постійного поновлення, оновлення і вдосконалення знань у процесі самостійної роботи, навчання у вищому закладі освіти унеможлиблюється. У процесі самостійної пізнавальної діяльності студент має навчитися виділяти пізнавальне завдання, добирати способи його вирішення, виконувати операції самоконтролю, удосконалювати методи реалізації творчих знань.

На основі проведеного нами аналізу методичної літератури щодо професійно орієнтованого навчання ІМ, ми виділили такі основні компоненти англomовної професійно орієнтованої комунікативної компетентності (АПОКК) майбутніх аграріїв: *лінгвістичний, психологічний, професійний, прагматичний, соціокультурний та стратегічний*. Коротко зупинимося на кожному складнику.

Лінгвістичний компонент полягає у формуванні навичок і вмінь користуватися фаховою спеціалізованою термінологією, типовими фразеологічними зворотами, граматичними структурами в процесі професійно орієнтованого спілкування на основі відповідних проблемних навчально-професійних ситуацій.

Психологічний компонент є вкрай важливим у складі іншомовної ПОКК студентів аграрного університету і пояснюється необхідністю формування навичок і вмінь адекватно оцінювати іншомовного співрозмовника.

Професійний компонент передбачає наявність у студентів знань щодо комплексної взаємодії працівників агрофірми: здатність і готовність оцінювати ситуацію, проводити розрахунки; давати рекомендації тощо.

Прагматичний компонент пов'язаний із знаннями фахівців про принципи організації та структурування висловлювання. Він відповідає за зв'язність і логічність побудови висловлювання, а також передбачає вміння застосовувати знання про особливості мовної і немовної поведінки у ділових ситуаціях іншого мовного соціуму.

Соціокультурний компонент передбачає володіння мовними вміннями, знаннями менталітету країни, мова якої вивчається, культурних традицій з метою успішного міжкультурного спілкування та здійснення діалогу культур.

Стратегічний аспект включає вміння активного слухання для одержання додаткових фактів, повторення для підтвердження розуміння почутого, підведення підсумків почутого, підтвердження контакту, застосування дипломатичного впливу, надання відповіді на складні запитання, а також уміння знаходити вихід за відсутності мовних засобів у ситуаціях професійного іншомовного діалогу.

Специфіка навчання в аграрному університеті передбачає удосконалення методики самостійної роботи студентів, в основу якої покладено методи активізації самостійної діяльності (рольові ігри, навчально-пізнавальні завдання, система завдань із самоконтролю), що сприяє формуванню у студентів аграрного університету умінь самостійної роботи, прагнення до самоосвіти.

Організація самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мови має чітко визначати мету чи кінцевий результат, в залежності від форми роботи обирається різний методичний підхід.

При **роботі з автеничною чи фаховою літературою** іноземними мовами слід поставити за мету отримати вміння повністю, без викривлень технічного змісту, здобувати необхідну інформацію. Це не обов'язково переклад цілого тексту, досить знайти відповідь у тексті на поставлене питання чи ряд питань. Робота зі статею, наприклад, може бути поділена на наступні етапи: 1. Розуміння завдання.

2. Оглядове читання всієї статті.

3. Ідентифікація інформативного тексту.

4. Читання ідентифікованих частин зі здобуттям повної інформації.

5. Інформаційно-смісловий аналіз та запис потрібної інформації засобами рідної чи іноземної мови.

При роботі з **іноземними періодичними виданнями** бажано більше уваги приділяти коротким пошуковим завданням: виписати фахову лексику, проаналізувати назви статей, скласти оголошення за зразком, скласти план статті, що зацікавила, виписати та проаналізувати рекламні слогани та створити свій тощо;

Використання комп'ютерної техніки зумовило появу нової форми організації навчального процесу - **робота з пошуковими системами Інтернету**. Комп'ютер вирішує досить складні задачі самостійного освоєння знань за допомогою евристичних засобів. Змінюється статус студента, він усвідомлює себе особистістю, яка самостійно приймає певні рішення і відповідає за одержаний результат.

До мети самостійної роботи з пошуковими системами Інтернету можна віднести: формування вміння самостійно підібрати матеріал до даної теми; опрацювати теоретичний матеріал; уміння вирішити практичне завдання за своїм фахом та розвиток навичок аргументації та складання логічно пов'язаного повідомлення за запропонованою або самостійно обраною темою. Серед критеріїв наявності інтересу до самостійної роботи основними вважаються: бажання більше знати зі свого фаху, позитивне відношення до навчального матеріалу (зацікавленість у одержанні додаткової інформації) та до навчально-пізнавальної діяльності; інтелектуальна активність; прагнення до самоосвіти (студенти проводять свої дослідження під керівництвом викладача або самостійно).

Найбільш результативною та цікавою для студентів є самостійна **робота з спеціалізованими комп'ютерними програмами** вивчення іноземних мов. Такі програми здатні стати для кожного, хто вивчає іноземну мову, потужним засобом самостійної роботи, що здійснює ретельний контроль і постійну оперативну допомогу. В якості прикладу є впровадження мультимедійної комп'ютерної програми з французької мови "Агріскола" з метою інтенсифікації самостійної роботи при вивченні іноземної мови студентами немовних вузів. Програма була розроблена фахівцями Вищої

школи агрономічної освіти м.Тулуза (Франція) при підтримці Посольства Франції в Україні і потребує експериментальної апробації.

Необхідність теоретичної і практичної розробки спеціальної системи мультимедіа з іноземної мови, яка органічно доповнює та підсилює традиційну методику, що дозволяє студентам самостійно в індивідуальному темпі автоматизувати навички мовлення, читання та аудіювання, сьогодні очевидна і є однією з нагальних завдань комп'ютеризації навчання іноземній мові. Таким чином, поєднання традиційних та нових методичних прийомів навчання мові дозволяє забезпечити більш високий рівень засвоєння учбового матеріалу. Зараз, коли у багатьох країнах комп'ютери широко входять в усі сфери людської діяльності, дуже актуальним є й питання про використання комп'ютера як важливого компоненту цілісної методики викладання іноземної мови, як засобу інтенсифікації самостійної роботи.

Література:

1. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання: Навчальний посібник / Алексюк А.М., Аюрзанайн А.А., Підкасистий П.І., Козаков В.А. та ін. – К.: ІСДО, 1993.- 336 с.
2. Методика самостійної роботи студентів аграрного коледжу в процесі вивчення спеціальних дисциплін. Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Т.М. Пащенко; Нац. аграр. ун-т. — К., 2005. — 22 с.
3. Zubov A.V., Zubova I.I. Информационные технологии в лингвистике. – М.: Академия, 2004.- 137с.
4. Шестопалюк О.В. Мультимедійні технології в навчальному процесі// Актуальні проблеми трудової професійної підготовки молоді. – Вінниця. – 2004. – Вип.10.